

Dyregraver i Fessene

- Dyregravene i Fessene ligger fra 1600 – 1700 m.o.h. på en sadel i terrenget mellom Undredalshalvøya og Nordefjella i Sogn og Fjordane
- Anlegget består av 8 graver, noen titalls bogasteller og flere hundre meter ledegjerder av stein
- Anlegget fager rein både fra nord og sør.
- Reinen har trolig blitt jager nordover eller sørover og falt i gravene. Rein som ikke falt i gravene tok skytterne i bogastellene seg av, eller de ble jagd utfor fjellskrenter
- Anlegget var ”eid” og driftet av bygdelag og må ha tatt flere tiår å ferdigstille
- Dyregravene er gravd ut i bakken med murte kanter
- To av gravene ligger slik til at det ikke var mulig å komme ned i bakken. Her er gravene murt oppå bakken med ”låvebro” i begge retninger
- Dyregravene snødde ned under klimaforverringen som startet på 1200 tallet og nådde sitt høydepunkt som den ”**Lille istid**” i 1750
- Dyregravene tinte gradvis frem fra 1950 og er i dag helt snøfrie om sommeren. Klaus Helberg, tidligere Inspektør i DNT, var en av de første som beskrev dyregravene

Anmarsi

Opp fra havet til ca. 1700 moh og ned igjen til ca. 1500 moh hvor dyregravene befant seg. Rett frem på bildet.

En dyregrav midt på bildet. Ledegjerder mot fotografen, og rett frem mot enden av haugen

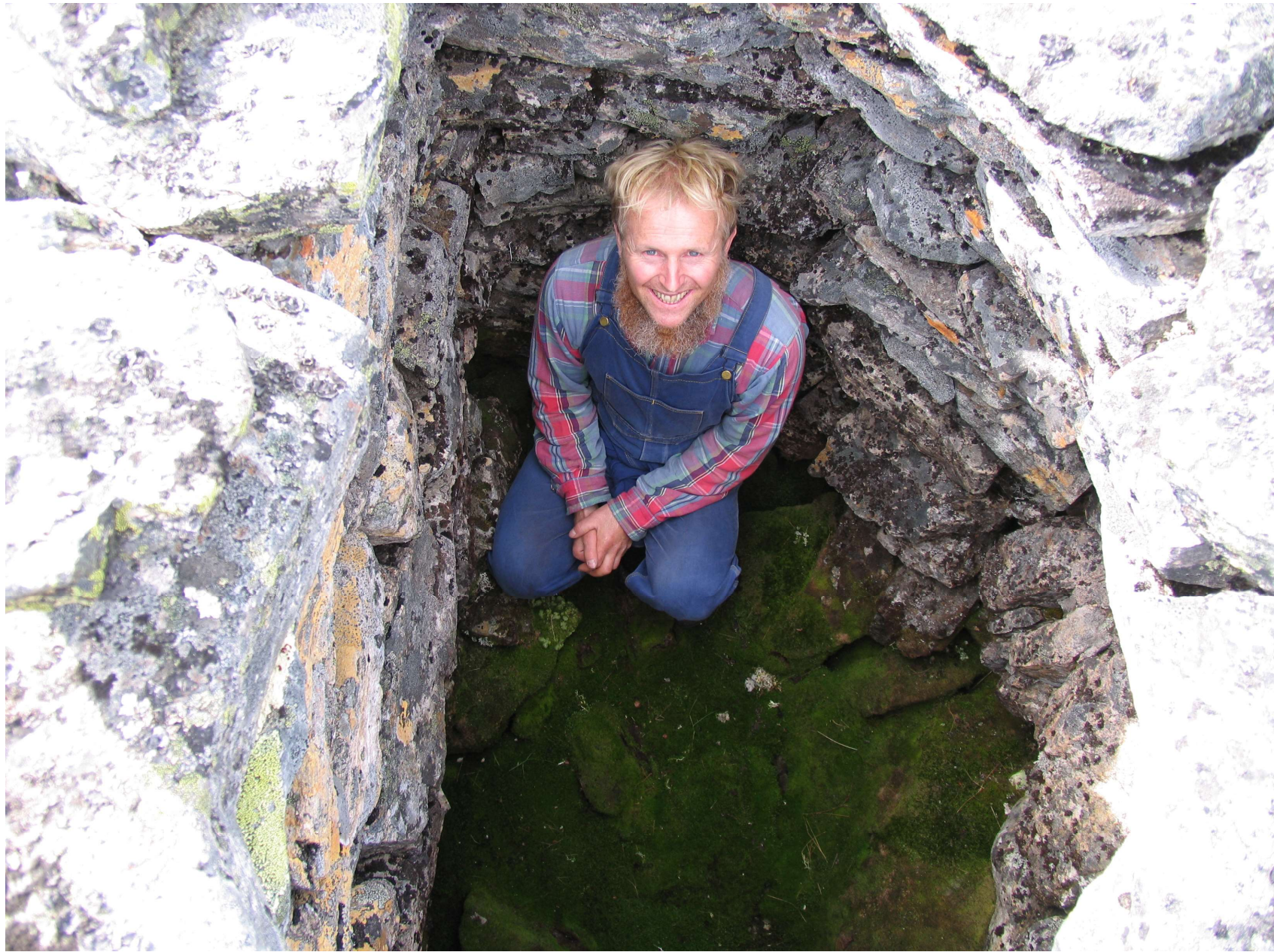
Dyregrav oppå bakken

- Graven på bildene over og under er svært spesiell. Over hele skandinavia har den vanlige måten å lage dyregraver på vært å grave de ut i bakken.
- Hvor graven skal ligge i terrenget er det imidlertid dyras trekkroute og fangstsystemet som helhet som bestemmer.
- Her var det nødvendig å ha en grav på et sted hvor det ikke var mulig å grave ned fordi det var bart fjell i dagen.
- Løsningen ble å mure opp terrenget rundt til en grav.
- På bildene ser vi en oppmurt dyregrav, med fire ledegjerder, ett i hvert hjørne. I tillegg ser vi to «låvebroer» i hver kortende av graven. Låvebroene er murt opp av mange tonn stein, med ledegjerde på hver side. Det måtte så mye stein til at villreinen trodde den gikk på en liten oppoverbakke i terrenget.

Fuktighetskreven moseflora
i bunn av graven

Bogastelle

En fjelloppsynsmann, en gårdsarbeider, en grunneier og en forfatter og lokalhistoriker diskuterer hvor dyra kom fra/gikk til og hvordan anlegget var brukt.

Litteratur

Jacobsen, H., & Follum, J., R. (1997)
«Kulturminner og skogbruk». Skogbrukets
Kursinstitutt, 1997

Mathisen, P. O., & Andreassen, T. (2008)
«Spor fra gamle fangstmarker».
Rendalsseminaret 2008

Slåtten, O. V. (2003)
«Hallingdal og ville fjell - mellom øst og
vest», Eget forlag

Slåtten, O. V. (2010)
«Villreinen i fjelløkosystemet». Innlegg i avisa
Hallingdølen, 19. august 2010

